

[Tholstrup.]

jo ved at gå den modsatte vej, således at kredit ikke er til at få, og der er en sådan mangel på likvid købekraft, at der bydes helt op til 12 pct. pro anno for at låne penge. Den stedfundne dobbelte diskontoforhøjelse har åbenbart ikke standset kreditefterspørgslen. Der vil således ikke være danske kroner at købe for i større udstrækning, end de efterhånden hjemtjenes ved eksport, bortset fra den kredit, der kan opnås dels ved Marshalllånet, dels i Europabanken.

Retsforbundet vil imidlertid fastholde sin tidligere stilling med hensyn til Marshallpengene, at ingen af disse penge må komme ud i omsætningen uden tilsvarende indbetaling af danske kroner — det er den sanering, som regeringen er ude efter —, og vort syn på Europabanken er, at denne ikke må betragtes som lånebank, men kun som en stødpude, en slags kassekredit til at optage udsvingene i betalingsbalancen f. eks. i perioder, hvor importørerne under pristigninger ønsker at købe mere hjem, end det øjeblikkelige behov kræver.

Det er iøvrigt vor opfattelse, at vi ikke alene ville have haft betydeligt større væremængder på lager, men at også betalingsbalancen til trods herfor ville have været betydeligt bedre, hvis vi havde haft frie handelsforhold det sidste par år. Den bundne handel er altfor kostbar. Jeg har før herfra påvist, at landet taber flere hundrede millioner kroner om året ved den bundne handel. Den smule restriktioner, vi havde i 30erne i forhold til de nuværende, kostede os ifølge professor Warmings udregninger over 100 mill. kr. årlig, og da udenrigshandelen nu er 3 gange så stor og besværlighederne fordoblet, ja, så kan man selv bestemme, om man vil gange med 6 eller nøjes med at gange med 3, det er i begge tilfælde for dyrt.

De friskeste eksempler er samhandelen med Tyskland, hvorom man i efteråret indgik en stor aftale, som man imidlertid ikke kunne sætte i gang — den er dårligt nok sat i gang endnu, selvom den blev afsluttet i midten af november. Både eksport og import er blevet hemmet heraf, for det er jo sådan, at når vi lukker for importen, standser vi også mulighederne for eksporten, og det er endda til tredieland og tredielandspriser. Importørerne måtte altså forny deres ordrer til forhøjede priser, uden at der opnåedes en tilsvarende stigning for priserne på vore fisk og landbrugsprodukter. Det er konsekvensen af den langsommelige behandling, og det samme gælder England; her blev samhandelen forsinket af handelsministeriets balanceplan, så at bevillingerne

blev holdt tilbage med samme triste virkning som for Tysklandsbevillingernes vedkommende.

Eller vi kan tage et tredje eksempel, som den højtærede landbrugsminister sikkert har ansvaret for, nemlig importen af de 44 000 t hvede, som møllerne ønskede at købe i efteråret, hvad de imidlertid ikke fik lov til trods gentagne henvendelser. Resultatet var, at Danmark måtte betale 13 kr. 50 øre mere pr. tønde eller ialt 6 mill. kr. mere for hveden, end den kunne være købt til, dengang det private erhvervsliv, handelsmøllerne, ville have købt den, og det havde den bivirkning, at dansk korn blev monopolvare, som steg det tilsvarende beløb, til skade for alle kornkøbende landbrugere, husmænd og hønseriejere, og til skade for de folk, som spiser havregryn og hvedebrød, og til skade for statskassen, som må udrede større tilskud til rugbrødspriserne.

Vi kan bare se på, hvad de fire gamle partier er blevet enige om vedrørende metervareordningen, for det viser, at der virkelig er tal bagved. Her får man at vide fra vareforsyningsudvalget, som repræsenterer alle fire gamle partier, at den nye metervareordning vil billiggøre varerne med 20 pct. — det er dog en indrømmelse overfor de påstande, vi stadigvæk har fremsat —, og det til trods for, at finansministeren med pengebindingsreglen fordyrer den med et sted mellem 3½ og 6 pct., alt eftersom man har egne penge, eller man skal låne til 12 pct. pro anno. Bliver hele det danske tekstilforbrug, som er opgjort til 1 800 mill. kr., 20 pct. billigere, opnås der alene på dette område en besparelse på 300—400 mill. kr. for forbrugerne. Jeg håber, at vareforsyningsudvalgets løfte herom overfor befolkningen kan holde. Det er betydeligt mere dristigt, end hvad jeg nogensinde turde fremsætte.

Det kan være interessant at fundere lidt over, hvordan købmænd ville reagere i dag, hvis alting blev givet frit. Hidtil har det vist sig, at de har båret sig fornuftigt ad. De sidste tre måneders nedgang kunne tyde på, at der er en vis tilbageholdenhed, der kan skyldes tre årsager: for det første, at varer, som ønskes, ikke kan fås, for det andet, at købmændene er blevet forsigtige nu, da priserne er kommet så højt op, idet de regner med, at priserne eventuelt snart kan gå den anden vej, og fordi de nu har en del på lager, og for det tredje, at de ganske simpelt ingen penge har at købe for. Sandheden er jo nok den, at nedgangen skyldes alle tre årsager.